

แนวทางในการติดตามผลการดำเนินงาน แผนยุทธศาสตร์กลุ่มวัยรุ่น

นพ. บุณฤทธิ์ สุธรัตน์

สำนักอนามัยการเจริญพันธุ์, กรมอนามัย

แผนยุทธศาสตร์กลุ่มวัยรุ่น

- **ยุทธศาสตร์ 1** การจัดการสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการสุขภาพวัยรุ่น
 - **มาตรการ 1** การบังคับใช้กฎหมายเพื่อให้วัยรุ่นปลอดภัยจากปัญหาทางเพศ
แอลกอฮอล์ พฤติกรรมเสี่ยงต่าง ๆ (สารเสพติด ความรุนแรง ติดเกม ฯลฯ)

แผนยุทธศาสตร์กลุ่มวัยรุ่น

- **ยุทธศาสตร์ 2** การจัดบริการที่มีคุณภาพมาตรฐานครอบคลุมและเข้าถึงวัยรุ่นทุกกลุ่มในสถานบริการสาธารณสุข สถานศึกษา และชุมชน
 - มาตรการ 2 มาตรการเชิงรุกสู่สถานศึกษา
 - มาตรการ 3 มาตรการจัดบริการที่เป็นมิตรและสอดคล้องกับความต้องการและบริบทของวัยรุ่น รวมทั้งการให้บริการคุมกำเนิดในแม่วัยรุ่น
 - มาตรการ 4 มาตรการเชิงรุกสู่ชุมชน

แผนยุทธศาสตร์กลุ่มวัยรุ่น

- **ยุทธศาสตร์ 3** พัฒนาระบบบริหารจัดการร่วมกับ DHS เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรคในกลุ่มวัยรุ่น
 - **มาตรการ 5** การบูรณาการและเชื่อมโยงกับระบบ DHS โดยมีกิจกรรมบูรณาการในการพัฒนาระบบข้อมูลสุขภาพวัยรุ่น มีทีม Teen manager ระดับเขต/จังหวัด/อำเภอ ในการขับเคลื่อนการดำเนินงานกลุ่มวัยรุ่นในพื้นที่ เพื่อให้วัยรุ่นสามารถเข้าถึงและใช้บริการได้อย่างทั่วถึง

ตัวชี้วัด

• ระดับกระทรวง

- อัตราการคลอดในหญิงอายุ 15-19 ปีต่อประชากรหญิงอายุ 15-19 ปีพันคน (ไม่เกิน 50 ต่อประชากรหญิงอายุ 15-19 ปี พันคน) :
 - ฐานข้อมูลการเกิดมีชีพ รายงานทะเบียนราษฎร ปีละ 1 ครั้ง
 - รายงานโดยสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ร่วมกับสำนักอนามัยการเจริญพันธุ์ กรมอนามัย
- ความชุกของผู้บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประชากรอายุ 15-19 ปี ไม่เพิ่มขึ้น :
 - สํารวจ BSS ปีละ 1 ครั้ง(รายงานจังหวัด) และรายงานของสำนักงานสถิติทุก 3 ปี

ตัวชี้วัด

• ระดับเขตสุขภาพ

- ร้อยละของการตั้งครรภ์ซ้ำในวัยรุ่นอายุ 15-19 ปี (ไม่เกินร้อยละ 10) :
 - คำนวณจากฐานข้อมูล 43 แห่ง โดยสำนักอนามัยการเจริญพันธุ์
 - คำนวณจากฐานข้อมูลในแต่ละโรงพยาบาล
- ร้อยละของเด็กและเยาวชนอายุ 15-24 ปี ที่มีการป้องกันตนเองโดยใช้ถุงยางอนามัย เมื่อมีเพศสัมพันธ์ครั้งสุดท้าย (ร้อยละ 67) :
 - สํารวจโดยกรมควบคุมโรค
- ร้อยละของผู้สูบบุหรี่ในวัยรุ่นอายุ 15-18 ปี (ไม่เกินร้อยละ 10) :
 - สํารวจโดยกรมควบคุมโรค

ตัวชี้วัด

• ระดับจังหวัด

- สัดส่วนของสถานศึกษาที่ไม่มีการกระทำผิดกฎหมายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทั้งในและรอบสถานศึกษา(ในสถานศึกษาร้อยละ 90 นอกสถานศึกษาร้อยละ 50) :
 - สำรวจโดยกรมควบคุมโรค (ขับเคลื่อนมาตรการ 1)
- ร้อยละของโรงเรียนที่มีการสอนเรื่องเพศศึกษา/พฤติกรรมเสี่ยงในโรงเรียนตามเกณฑ์ (ปี2558 ไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ปี 2559 ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50)
 - แหล่งข้อมูล ศูนย์สุขภาพจิต กรมสุขภาพจิต (ขับเคลื่อนมาตรการ 2)

ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดภายใต้โครงการบูรณาการงานวัยรุ่นของแต่ละกรม

- ร้อยละของวัยรุ่นอายุ 15-19 ปี ที่ได้รับบริการคุมกำเนิดกึ่งถาวรหลังคลอดหรือแท้งก่อนออกจากโรงพยาบาล ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 (กรมอนามัย) :
 - คำนวณจากฐานข้อมูล 43 แห่ง โดยสำนักอนามัยการเจริญพันธุ์
 - คำนวณจากฐานข้อมูลในแต่ละโรงพยาบาล
 - ขับเคลื่อนมาตรการ 3
- ร้อยละของโรงพยาบาลในสังกัดสำนักปลัดกระทรวงสาธารณสุขผ่านเกณฑ์มาตรฐาน YFHS ร้อยละ 60(กรมอนามัย)
 - แหล่งข้อมูล ศูนย์อนามัย กรมอนามัย
 - ขับเคลื่อนมาตรการ 3

ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดภายใต้โครงการบูรณาการงานวิจัยรุ่นของแต่ละกรม

- สัดส่วนของอำเภอที่มีแผนงาน/กิจกรรมในชุมชนครบ 3 กิจกรรม
(กรมสุขภาพจิต) 1 แห่ง : 1เขตสุขภาพ *ขับเคลื่อนมาตรการ 4*
- ระดับความสำเร็จในการพัฒนาโรงพยาบาลชุมชนให้มีบริการดูแลด้านสังคมจิตใจที่มีคุณภาพและเชื่อมโยงกับระบบบริการตามกลุ่มวัย (กรมสุขภาพจิต)
ขับเคลื่อนมาตรการ 2,3 และ 4
- ร้อยละของอำเภอที่มีแผนงาน/มาตรการครบทั้ง 4 มาตรการ ร้อยละ 30
(กรมสุขภาพจิต) *ขับเคลื่อนมาตรการ 5*

ตัวชี้วัด

- **Outcome indicators**

- Adolescent Fertility Rate, MDG 5b

- (อัตราการคลอดโดยมารดาอายุ 15-19 ปี)

- **Proxy indicators**

- Adolescent Fertility Proportion

- ร้อยละของการตั้งครรภ์ซ้ำในวัยรุ่นอายุ 15-19 ปี

- ร้อยละของวัยรุ่นอายุ 15-19 ปี ที่ได้รับบริการคุมกำเนิดก่อนออกจากโรงพยาบาล

- ร้อยละของวัยรุ่นอายุ 15-19 ปี ที่ได้รับบริการคุมกำเนิดแบบกึ่งถาวร

Adolescent fertility rate (per 1000 women)

Indicator ID	3
Indicator name	Adolescent fertility rate (per 1000 women)
Name abbreviated	Adolescent fertility rate
Data Type Representation	Rate
Indicator group	Demographic and socio-economic statistics
Rationale	The adolescent birth rate, technically known as the age-specific fertility rate provides a basic measure of reproductive health focusing on a vulnerable group of adolescent women. There is substantial agreement in the literature that women who become pregnant and give birth very early in their reproductive lives are subject to higher risks of complications or even death during pregnancy and birth and their children are also more vulnerable. Therefore, preventing births very early in a woman's life is an important measure to improve maternal health and reduce infant mortality. Furthermore, women having children at an early age experience a curtailment of their opportunities for socio-economic improvement, particularly because young mothers are unlikely to keep on studying and, if they need to work, may find it especially difficult to combine family and work responsibilities. The adolescent birth rate provides also indirect evidence on access to reproductive health since the youth, and in particular unmarried adolescent women, often experience difficulties in access to reproductive health care.
Definition	The annual number of births to women aged 15-19 years per 1,000 women in that age group. It is also referred to as the age-specific fertility rate for women aged 15-19.
Associated terms	
Preferred data sources	Civil registration with complete coverage
Other possible data sources	Population census

ตัวชี้วัด

- **Outcome indicators**

- Adolescent Fertility Rate, MDG 5b

- (อัตราการคลอดโดยมารดาอายุ 15-19 ปี)

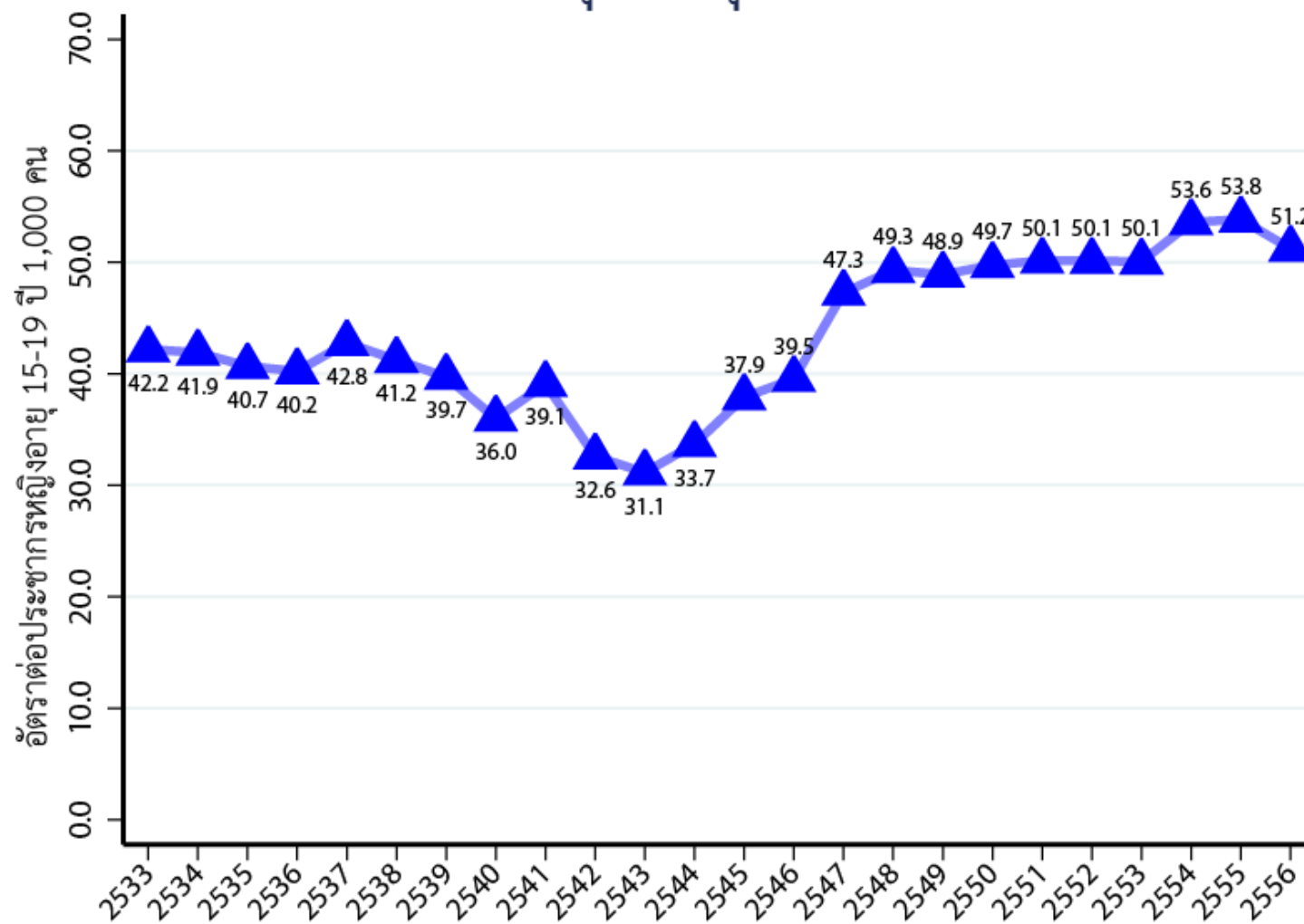
- Data sources : Birth registration

- คำนวณข้อมูลปีละ 1 ครั้ง โดย สนย.ร่วมกับสำนักอนามัยการเจริญพันธุ์

- แยกข้อมูลรายจังหวัดและเขตสุขภาพ

- ข้อมูลปี 2556 จะได้ประมาณครึ่งหลังของปี 2557

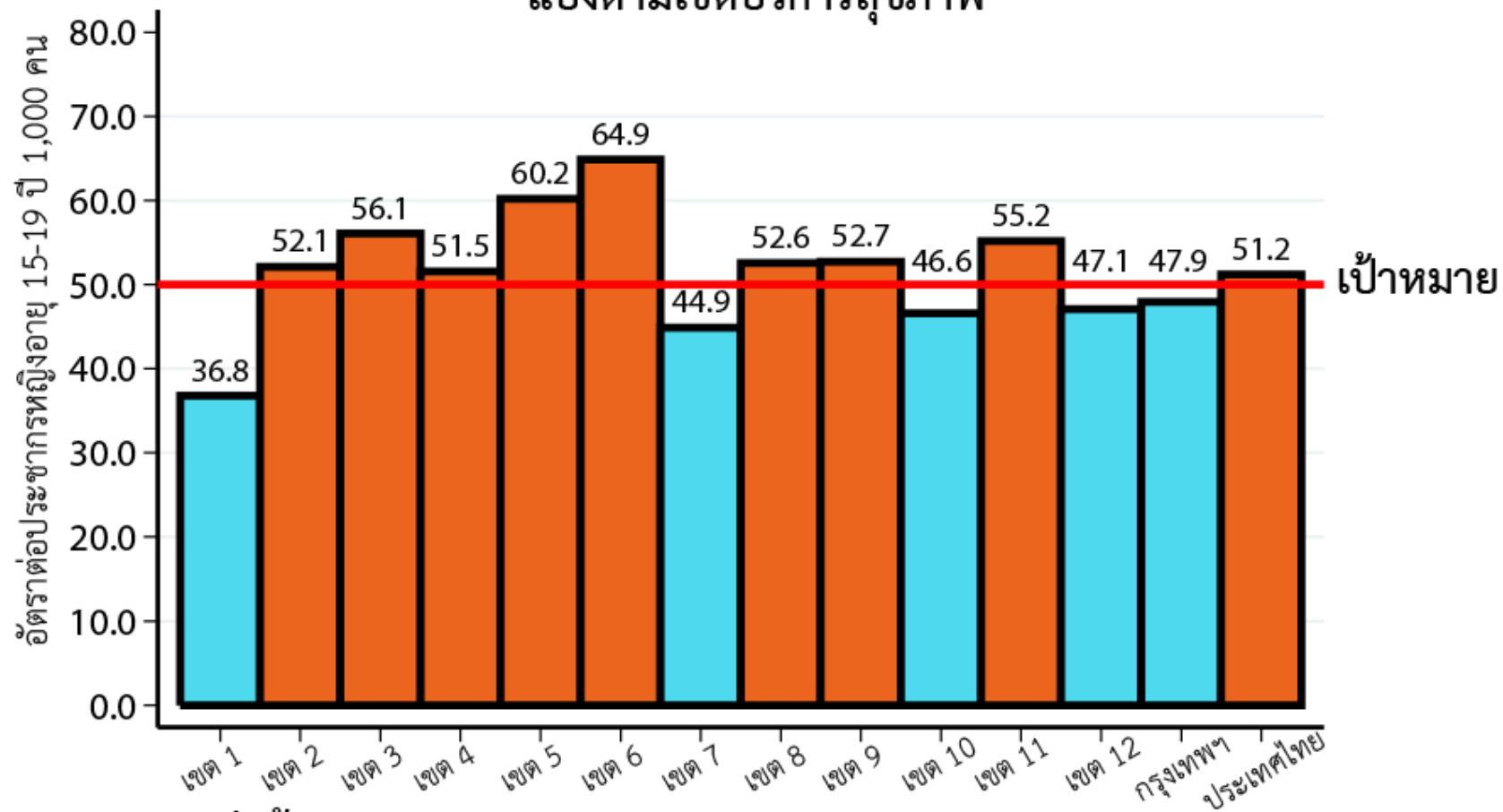
อัตราการคลอดในวัยรุ่น อายุ 15-19 ปี พ.ศ. 2533-2556

แหล่งข้อมูล : สถิติสาธารณสุข, สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

อัตราการคลอดในวัยรุ่นอายุ 15-19 ปี พ.ศ. 2556

แบ่งตามเขตบริการสุขภาพ

แหล่งข้อมูล: ทะเบียนเกิด, วิเคราะห์โดยสำนักอนามัยการเจริญพันธุ์ กรมอนามัย

ร้อยละของการตั้งครรภ์ซ้ำ ในวัยรุ่นอายุ 15-19 ปี

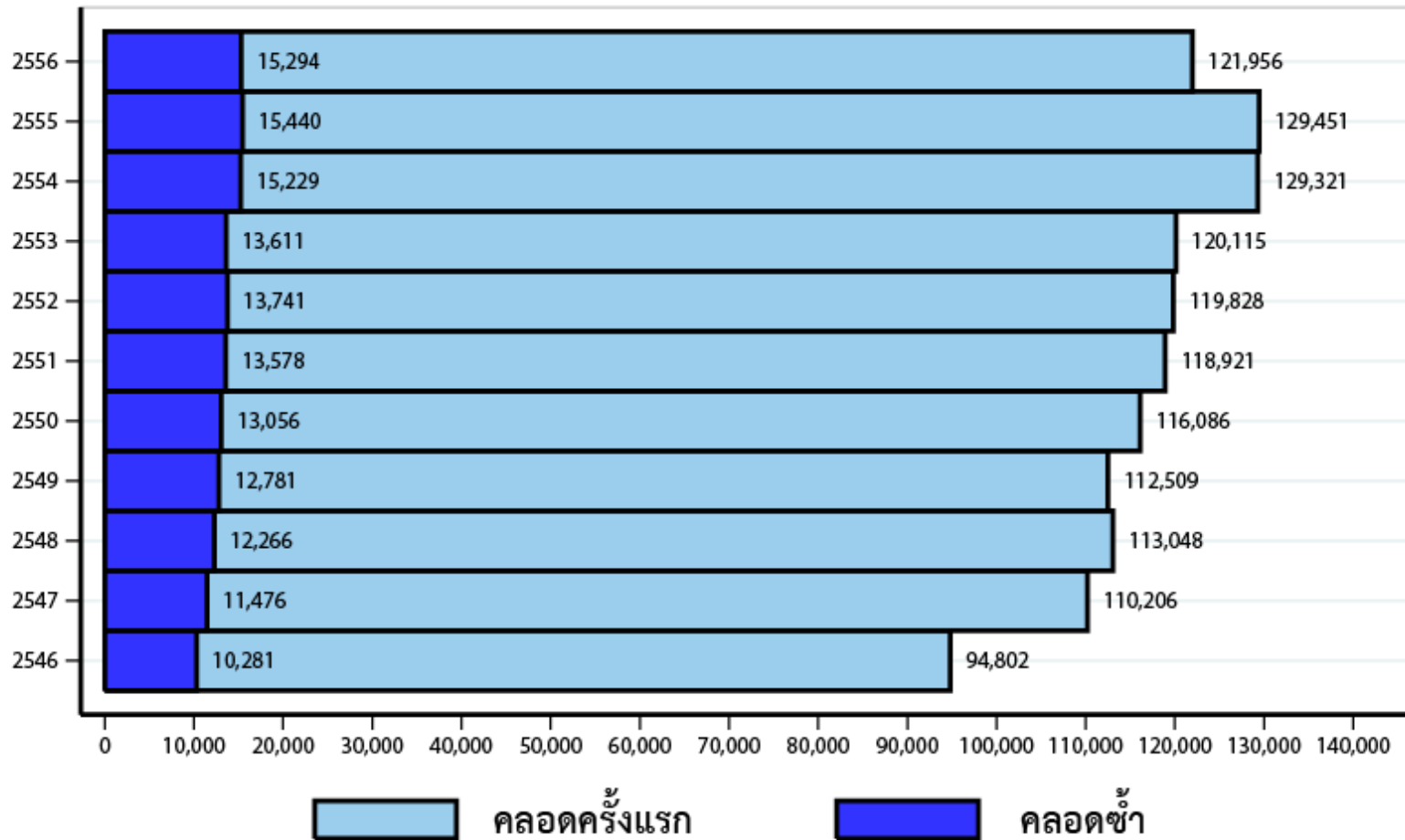
ร้อยละของการตั้งครรภ์ซ้ำในวัยรุ่นอายุ 15-19 ปี

- สามารถคำนวณได้จาก 43 แฟ้ม ของ สนย.
- หรือจะคำนวณจากฐานข้อมูลของโรงพยาบาลก็ได้
- ถ้าคำนวณจากทะเบียนเกิดจะเป็น **“การดลัดซ้ำ”**
- วัยรุ่นตั้งครรภ์ที่ 2 ขึ้นไป / วัยรุ่นตั้งครรภ์ทั้งหมด
- อายุมารดานับถึงวันที่การตั้งครรภ์สิ้นสุด
- แฟ้มที่ใช้ PERSON LABOR(MCH)

ร้อยละของการตั้งครรภ์ซ้ำในวัยรุ่นอายุ 15-19 ปี

- อายุมารดา = BDATE (วันคลอด/วันสิ้นสุดการตั้งครรภ์ : แฟ้ม LABOR) ลบด้วย BIRTH (วันเกิดแม่ : แฟ้ม PERSON)
- ตัวหาร = หญิงตั้งครรภ์ที่อายุ ณ วันที่คลอด หรือวันที่การตั้งครรภ์สิ้นสุด เท่ากับ 15-19 ปี
- ตัวตั้ง = ตัวหารที่ GRAVIDA (แฟ้ม LABOR) ≥ 2
- หญิงตั้งครรภ์ทุกรายที่คลอดหรือการตั้งครรภ์สิ้นสุดลง ต้องลงข้อมูลในแฟ้ม LABOR

จำนวนการคลอดและการคลอดซ้ำโดยมารดาอายุ 15–19 ปี พ.ศ. 2546–2556

แหล่งข้อมูล: สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์, สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

ร้อยละของวัยรุ่นอายุ 15-19 ปี ที่ได้รับบริการคุมกำเนิด
หลังคลอดหรือแท้งก่อนออกจากโรงพยาบาล

ร้อยละของวัยรุ่นอายุ 15-19 ปี ที่ได้รับบริการคุมกำเนิด หลังคลอดหรือแท้งก่อนออกจากโรงพยาบาล

- สามารถคำนวณได้จาก 43 แฟ้ม ของ สนย.
- หรือจะคำนวณจากฐานข้อมูลของโรงพยาบาลก็ได้
- วัยรุ่นตั้งครรภ์ที่ได้รับบริการคุมกำเนิดก่อนออกจากโรงพยาบาล /
วัยรุ่นตั้งครรภ์ทั้งหมด
- แฟ้มที่ใช้ PERSON LABOR(MCH) FP ADMISSION

ร้อยละของวัยรุ่นอายุ 15-19 ปี ที่ได้รับบริการคุมกำเนิด หลังคลอดหรือแท้งก่อนออกจากโรงพยาบาล

- ตัวหาร = หญิงตั้งครรภ์ที่อายุ ณ วันที่คลอด หรือวันที่การตั้งครรภ์สิ้นสุด เท่ากับ 15-19 ปี
- ตัวตั้ง = ตัวหารที่ $DATE_SERV(\text{แฟ้ม FP}) < DATETIME_DISCH$ (แฟ้ม ADMISSION)
- หญิงตั้งครรภ์ทุกรายที่คลอดหรือการตั้งครรภ์สิ้นสุดลง ต้องลงข้อมูลในแฟ้ม LABOR
- หญิงตั้งครรภ์ที่ได้รับบริการคุมกำเนิดทุกราย ต้องลงข้อมูลในแฟ้ม FP

ร้อยละของวัยรุ่นอายุ 15-19 ปี ที่ได้รับบริการคุมกำเนิด
หลังคลอดหรือแท้งด้วยวิธีแบบกึ่งถาวร

ร้อยละของวัยรุ่นอายุ 15-19 ปี ที่ได้รับบริการคุมกำเนิด หลังคลอดหรือแท้งด้วยวิธีแบบกึ่งถาวร

- สามารถคำนวณได้จาก 43 แฟ้ม ของ สนย.
- หรือจะคำนวณจากฐานข้อมูลของโรงพยาบาลก็ได้
- วัยรุ่นที่ได้รับบริการคุมกำเนิดแบบกึ่งถาวร / วัยรุ่นตั้งครรภ์ที่ได้รับบริการคุมกำเนิดก่อนออกจากโรงพยาบาล ทั้งหมด
- แฟ้มที่ใช้ PERSON LABOR(MCH) FP ADMISSION

ร้อยละของวัยรุ่นอายุ 15-19 ปี ที่ได้รับบริการคุมกำเนิด หลังคลอดหรือแท้งด้วยวิธีแบบกึ่งถาวร

- ตัวหาร = วัยรุ่นตั้งครรภ์ที่ได้รับบริการคุมกำเนิดก่อนออกจากโรงพยาบาล ทั้งหมด
- ตัวตั้ง = ตัวหารที่ FPTYPE (แฟ้ม FP) = 3 (ห้วงอนามัย) และ 4 (ยาฝังคุมกำเนิด)
- หญิงตั้งครรภ์ทุกรายที่คลอดหรือการตั้งครรภ์สิ้นสุดลง ต้องลงข้อมูลในแฟ้ม LABOR
- หญิงตั้งครรภ์ที่ได้รับบริการคุมกำเนิดทุกราย ต้องลงข้อมูลในแฟ้ม FP

ร้อยละโรงพยาบาลสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข (รพศ. รพท. รพช.)
 ที่ผ่านเกณฑ์โรงพยาบาลตามมาตรฐาน
 บริการสุขภาพที่เป็นมิตรกับวัยรุ่นและเยาวชน (YFHS)

เป้าหมายและผลงาน

เป้าหมาย	2556	2557	2558	2559	2560	2561
ร้อยละ รพ.ที่ผ่านเกณฑ์ มาตรฐาน YFHS	30	40	60	80	100	100
เป้าหมาย รายปี/สะสม (แห่ง)	251	334	501	668	835	835
ผลงาน (แห่ง/ร้อยละ)	216 (25.87)	408 (48.86)				

ขอบคุนตรี...

We can't stop the waves, but we can learn to surf.

Category	ICD 10	Code definition
Live birth	Z37.0	Single live birth
	Z37.2	Twins, both liveborn
	Z37.3	Twins, one liveborn and one stillborn
	Z37.5	Other multiple births, all liveborn (subcode Z37.50, Z37.51, Z37.52, Z37.53, Z37.54, Z37.59)
	Z37.6	Other multiple births, some live born (subcode Z37.60, Z37.61, Z37.62, Z37.63, Z37.64, Z37.69)
Stillbirth	Z37.1	Single stillbirth
	Z37.3	Twins, one liveborn and one stillborn
	Z37.4	Twins, both stillborn
	Z37.6	Other multiple births, some live born (subcode Z37.60, Z37.61, Z37.62, Z37.63, Z37.64, Z37.69)
	Z37.7	Other multiple births, all stillborn
Spontaneous abortion	O03	Spontaneous abortion (subcode O03.1-O03.9)
Induced abortion	Z33.2	Encounter for elective termination of pregnancy, uncomplicated
	O04	Complications following (induced) termination of pregnancy (subcode O04.5, O04.6, O04.7, O04.8(O04.80-O04.89)
Abnormal pregnancy	O00	Ectopic pregnancy
	O01	Hydatidiform mole
	O02	Other abnormal products of conception
	O05	Other abortion (subcode O05.0-O05.9)
	O06	Unspecified abortion (subcode O06.0-O06.9)
Un-categorized	Z37.9	Outcome of delivery, unspecified
Delivery	O80	Single spontaneous delivery (subcode O80.0-O80.9)
	O81	Single delivery by forceps and vacuum extractor (subcode O81.0-O81.9)
	O82	Single delivery by caesarean section (subcode O82.0-O82.9)
	O83	Other assisted single delivery (subcode O83.0-O83.9)
	O84	Multiple delivery (subcode O84.0-O84.9)